

Beleidskader

NIEUWE WET INBURGERING

2022 - 2025

INHOUD

INLEIDING	3
1. DE NIEUWE INBURGERINGSWET	5
1.1 Onderdelen van de nieuwe wet	5
1.2 Doelgroep	8
2. DE STAPPEN NAAR DE REGIE OP DE UIVOERING VAN DE IBURGERING IN WESTERKWARTIER	11
2.1 Schakel 1: vaststellen inburgeringsplicht	11
2.2 Schakel 2: voorbereiden op inburgering	11
2.3 Schakel 3: afnemen brede intake en vaststellen PIP	12
2.4 Schakel 4: inburgering en participeren	14
2.5 Schakel 5: afronden inburgering	15
3. GEVOLGEN VOOR DE INBURGERAARS	16
4. GEVOLGEN VOOR DE GEMEENTELIJKE UITVOERING	17
5. DE REGIONALE SAMENWERKING	19
6. DE ONDERTUSSEN GROEP	20
7. FINANCIEN	21
7.1 Incidenteel: Budget invoeringskosten	21
7.2 Structureel: uitvoeringskosten	22
7.2.1 Budget uitvoeringskosten	22
7.2.2 Budget voor de ondertussen groep	23
7.2.3 Budget compensatie uitstel	23
7.3 Structureel: Budget voor voorzieningen	24
7.4 Risicoparagraaf	24
BIJLAGE: Afkortingenlijst.	26

INLEIDING

Op 1 januari 2022 zal de nieuwe Wet inburgering in werking treden. Met deze wet neemt de gemeentelijke rol bij de ondersteuning van inburgeraars toe. In het huidige stelsel is de inburgeraar zelf verantwoordelijk voor het regelen en financieren van het inburgeringstraject. Deze uitgangspunten sluiten niet of onvoldoende aan bij de leefwereld en mogelijkheden van de doelgroep. Het is voor de inburgeraars niet eenvoudig om hun weg te vinden op de markt van aanbieders van trajecten. In veel gevallen sluit de gekozen opleiding niet aan op de mogelijkheden van de inburgeraar.

Het stelsel staat op zich zelf en mist de samenwerking met de Participatiewet. Er is (te) weinig aandacht voor werk en participatie tijdens de periode van inburgering. Slechts een klein deel van de inburgeraars is aan het werk gedurende de inburgeringsperiode.

De nieuwe wet moet hier verbetering in brengen. Al vanaf het moment dat iemand een verblijfsvergunning krijgt, start de inburgering. Gemeenten krijgen de opdracht om zo vroeg mogelijk te beginnen de mogelijkheden en beperkingen van de inburgeraars in kaart te brengen. Afhankelijk van de uitkomsten van deze brede intake, volgt de inburgeraar een zogenaamd duaal traject waarbinnen de door de gemeente ingekochte inburgeringslessen en de re-integratievoorzieningen van de Participatiewet worden gecombineerd.

GEVOLGEN VOOR INBURGERAARS EN DE GEMEENTE

De nieuwe wet heeft de nodige gevolgen voor asielmigranten (en hun nareizende gezinsleden) die vanaf 1 januari 2022 een verblijfsvergunning krijgen en zich in Nederland mogen vestigen. Zij krijgen ondersteuning van de gemeente bij hun inburgeringstraject, van hen wordt gevraagd direct te beginnen met onderwijs op passend niveau, werk of participatie. Zij krijgen een aanbod dat niet vrijblijvend is en worden gedurende het doorlopen van hun traject ondersteund en gevolgd door de gemeente. Ook wordt hen in de eerste fase van hun inburgering een aantal zaken uit handen genomen, zodat er ruimte ontstaat om actief te worden. Zo worden in het eerste half jaar de vaste lasten voor hen door de gemeente doorbetaald.

De nieuwe wet heeft niet alleen gevolgen voor de inburgeraars zelf. Er zijn de nodige organisaties die zich op dit moment met delen van de inburgering bezighouden: de taalaanbieders, welzijnsorganisatie De Schans/ Vluchtelingenwerk als uitvoerder van de maatschappelijke begeleiding en de gemeentelijke medewerkers binnen het Sociaal Domein. De nieuwe wet kan ertoe leiden dat de uitvoering van hun werkzaamheden voor de doelgroep inburgeraars gaat veranderen. Of en in welke mate dat zo is, is mede afhankelijk van de keuzes die de gemeente in de uitvoering van de wet maakt en de uitkomsten van de regionale aanbestedingsprocedures.

DE UITVOERING VAN DE WET

Deze notitie gaat over keuzes. In dit beleidskader laten we zien welke dienstverlening Westerkwartier gaat bieden aan de inburgeraars, hoe die dienstverlening er uit gaat zien, wie deze gaat uitvoeren en hoe de samenwerking binnen de uitvoering wordt georganiseerd.

De Wet inburgering is, in tegenstelling tot de andere wetten binnen het sociaal domein, geen decentralisatie. Dat betekent dat de beleidsvrijheid zeer beperkt is en de te maken keuzes vooral betrekking hebben op de wijze waarop de wet wordt uitgevoerd: hoe we

zorgen voor een goed dienstverleningsaanbod waarmee inburgeraars in staat worden gesteld aan hun verplichtingen (het behalen van een inburgeringsexamen) te voldoen en volwaardig mee kunnen doen in de samenleving.

Het Rijk blijft verantwoordelijk voor de inrichting en werking van het inburgeringsstelsel als geheel.

LEESWIJZER

We beginnen deze notitie met een toelichting op de belangrijkste onderdelen van de nieuwe Wet inburgering en een beschrijving van de doelgroep (hoofdstuk 1).

In hoofdstuk 2 beschrijven we alle stappen die inburgeraars moeten zetten en beschrijven we de keuzes die we daar als gemeente in gaan maken om invulling te geven aan onze regiefunctie. Daarna brengen we in beeld welke gevolgen de wet en onze keuzes hebben voor de inburgeraars (hoofdstuk 3) en de gemeentelijke uitvoering (hoofdstuk 4).

In hoofdstuk 5 gaan we in op de gemeentelijke samenwerking in onze regio en de regionale inkoop van de leerroutes voor de arbeidsmarktregio Groningen.

In hoofdstuk zes beschrijven we de aanpak van de participatie van inburgeraars die nog onder het oude stelsel vallen, de “ondertussen groep” . We sluiten af met de financiële gevolgen voor de gemeente en een risicoparagraaf (hoofdstuk 7).

1. DE NIEUWE INBURGERINGSWET

De nieuwe Wet inburgering heeft als doel om alle inburgeraars mee te laten doen in de samenleving, bij voorkeur in de vorm van betaald werk. Dat kan het beste wanneer zij zo snel mogelijk beginnen met hun inburgering, wanneer zij daarbij goed worden ondersteund en waar nodig worden ontzorgd. De wet kent daarom de volgende uitgangspunten:

- De gemeente voert de regie over de uitvoering: de inburgeraar blijft wel zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringswet, maar de gemeente zorgt voor een aanbod aan ondersteuning waarmee het voor inburgeraars mogelijk wordt om die verantwoordelijkheid te nemen. De gemeente is daarmee ook verantwoordelijk voor het toetsen van de kwaliteit van de aanbieders: aan de voorkant (door middel van de aanbestedingseisen) en gedurende de uitvoering (contractbeheer). De rol die malafide taalscholen nu nog spelen bij de inburgering, behoort daarmee tot het verleden;
- De inburgering start snel. Al in het Asielzoekerscentrum (AZC) wordt hiermee begonnen. Gemeenten zorgen voor een doorlopende lijn vanuit deze opvang. Op basis van een brede intake en een leerbaarheidstoets wordt per inburgeraar een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) opgesteld en uitgevoerd. In het PIP worden de wederzijdse afspraken tussen de statushouder en de gemeente vastgelegd, waarbij het PIP ook de status van een beschikking heeft;
- Het taalniveau van de inburgeraars moet zo hoog mogelijk zijn. Een succesvolle inburgering hangt samen met de mate waarin men het Nederlands beheerst. Inburgeraars worden daarom gestimuleerd om de taal op een zo hoog mogelijk niveau te behalen. Pas als dat niet lukt, kan men kiezen voor een lager niveau;
- De inburgeringsverplichting geldt voor iedereen. Er worden geen ontheffingen meer gegeven voor het behalen van het inburgeringsexamen. In plaats daarvan komt er een specifieke inburgeringsroute voor degenen voor wie het reguliere (B1-) traject niet haalbaar is. Dit is de zogenaamde Zelfredzaamheidsroute (Z-route). Naast deze twee routes komt er een onderwijsroute voor jongeren die zich voorbereiden op vervolgonderwijs;
- De inburgering is duaal: taal en participatie worden gecombineerd en in samenhang aangeboden, zodat inburgeraars niet pas na de afronding van hun taaltraject op zoek gaan naar werk en ondersteund worden bij het vinden daarvan.

1.1 ONDERDELEN VAN DE NIEUWE WET

De belangrijkste onderdelen van de nieuwe wet zetten we hierna op een rij.

1. BREDE INTAKE EN PERSOONLIJK PLAN INBURGERING EN PARTICIPATIE

De brede intake vormt samen met de landelijk te ontwikkelen leerbaarheidstoets de basis voor het PIP dat met elke inburgeraar wordt opgesteld. In de brede intake worden de startpositie en de ontwikkelmogelijkheden van de inburgeraar in beeld gebracht. De gemeente kan grotendeels zelf bepalen hoe zij deze intake vormgeeft. Wel legt het Rijk in lagere regelgeving vast welke onderdelen hierin aan bod dienen te komen. In het PIP wordt vastgelegd wat de inburgeraar gaat doen en welke ondersteuning daarvoor nodig is. Daarbij wordt in ieder geval vastgelegd welke van de drie leerroutes de inburgeraar

gaat volgen. Ook worden er (voor degenen die tegelijkertijd een beroep doen op de Participatiewet) rechten en verplichtingen in het kader van de Participatiewet opgenomen en afspraken over financiële ontzorging. Inburgeraar én gemeente zijn verplicht zich aan deze afspraken te houden. De gemeente zal dus de voortgang monitoren, de verplichtingen handhaven en waar dat moet sancties opleggen.

2. FINANCIËEL ONTZORGEN

Inburgeraars moeten zo snel mogelijk stappen kunnen zetten op weg naar maatschappelijke deelname. Dat is moeilijker wanneer men bezig is met financiële en administratieve vraagstukken. Daarom heeft de gemeente de opdracht om inburgeraars die een beroep doen op de Participatiewet gedurende minimaal zes maanden financieel te ontzorgen. Dat houdt in dat de gemeente vaste lasten (huur, energie, verplichte verzekeringen) doorbetaalt vanuit de bijstand. Gedurende die periode ondersteunt de gemeente de inburgeraar om financieel redzaam te worden. Afspraken hierover worden opgenomen in het PIP.

3. MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING

De gemeenten zijn verplicht om maatschappelijke begeleiding te bieden aan de inburgeraars. In de wet is vastgelegd welke componenten de maatschappelijke begeleiding in ieder geval moet bevatten:

- a. praktische hulp bij het regelen van basisvoorzieningen; en
- b. voorlichting over basisvoorzieningen in de Nederlandse samenleving.

Ook in de huidige inburgeringswet ontvangen inburgeraars nu ook al de maatschappelijke begeleiding vanuit de gemeenten.

4. MODULE ARBEIDSMARKT EN PARTICIPATIE (MAP) EN KENNIS VAN DE NEDERLANSE MAATSCHAPPIJ (KNM)

Het inburgeringstraject bevat in ieder geval een module arbeidsmarkt en participatie (MAP) en een module Kennis van de Nederlandse maatschappij (KNM). Vaak bestaan er grote verschillen tussen de arbeidsmarkt in het land van herkomst en in Nederland. De MAP is daarom gericht op de oriëntatie op de Nederlandse arbeidsmarkt en het in beeld brengen van competenties en arbeidsmarktkansen in de nieuwe situatie. Het onderdeel KNM is gericht op feitelijke kennis over regels en instanties en normen en waarden in de Nederlandse samenleving.

5. HET PARTICIPATIEVERKLARINGSTRAJECT (PVT)

Om inburgeraars kennis te laten maken met de kernwaarden van de Nederlandse samenleving volgen zij een Participatieverklaringstraject (PVT). Dat bestaat uit twee onderdelen:

- a) Een inleiding in de kernwaarden van de Nederlandse samenleving (waaronder vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit), inclusief een activiteit of excursie waarin één van deze waarden een praktische vertaling krijgt;
- b) De ondertekening van de Participatieverklaring, waarin inburgeraars hun betrokkenheid bij de Nederlandse samenleving én hun bereidheid hier een actieve bijdrage aan te leveren, tonen.

Dit traject moet minimaal 12 uren bedragen.

6. LEERROUTES

Het belangrijkste onderdeel van de Wet inburgering zijn de drie leerroutes die leiden tot het inburgeringsexamen: (1) de onderwijsroute, (2) de B1-route en (3) de zelfredzaamheidsroute. Alle inburgeraars volgen (op basis van de uitkomsten van de brede intake) één van deze drie leerroutes. Hieronder laten we per leerroute zien wat deze inhoudt, voor wie die is bedoeld en aan welke eisen de route moet voldoen.

1. Onderwijsroute

Inhoud	De onderwijsroute is een taalschakeltraject dat jongeren die dat willen en kunnen, voorbereidt op doorstroming naar het MBO of het hoger onderwijs. De inhoud bestaat uit: • Nederlands op het niveau B1 of B2 • Onderwijs in ontbrekende vakken (zoals Engels of rekenen) • Leervaardigheden die belangrijk zijn bij de doorstroom naar een vervolgonpleiding • Vaardigheden voor opleidings- en beroepskeuzes • Loopbaan oriëntatie • KNM
Uitvoering	De onderwijsroute moet worden uitgevoerd door erkende onderwijsinstellingen
Doelgroep	Jonge inburgeraars met een hoge mate van leerbaarheid en motivatie voor het volgen van vervolgonpleiding.
Omvang	De onderwijsroute is een intensief (voltijds) programma dat gemiddeld anderhalf jaar duurt
Kwaliteitscontrole	De onderwijsroute moet voldoen aan de eisen die in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) aan instellingen worden gesteld. Dat betekent dat alleen scholen die een diploma-erkenning hebben op grond van deze wet, deze leerroute kunnen aanbieden. De uitvoering valt onder het toezicht van de Inspectie voor het Onderwijs
Inburgeringsplicht	De inburgeraar voldoet aan de eisen van de inburgeringsplicht zodra deze: • Is geslaagd voor het centraal examen (lezen, luisteren, schrijven en spreken) op B1-niveau of hoger • Is geslaagd voor het centraal examen KNM • Aan overige onderdelen van het taalschakeltraject heeft voldaan • Voldoet aan het PVT (dit valt buiten het taalschakeltraject), waarbij de beoordeling aan de gemeente is. Het volgend van het programma biedt vrijstelling voor het onderdeel MAP.

2. B1-route

Inhoud	De B1-route is de "reguliere" inburgeringsroute waarin het leren van de taal op B1-niveau samengaat met de voorbereiding op participatie en werk, gericht op zelfstandige deelname aan de Nederlandse samenleving. De inhoud bestaat uit: • Nederlands op het niveau B-1: lezen, luisteren, spreken en schrijven • KNM • Activiteiten gericht op participatie en werk • MAP • PVT
--------	---

Uitvoering	De verschillende onderdelen kunnen door verschillende aanbieders (of de gemeente zelf) worden uitgevoerd. Ook is de inzet van (vrijwillige) taalcoaches of taalmaatjes mogelijk.
Doelgroep	Inburgeraars die al werk hebben gehad en/of een studie hebben afgerond en die in staat zijn het taalniveau B1 (of A2) te bereiken.
Omvang	De B1-route is maatwerk. Dat betekent dat er geen minimum of maximumaantal (les-) uren wordt vastgelegd, zodat een optimale balans tussen scholing en participatie geboden kan worden.
Kwaliteitscontrole	De aanbieders van de taalcomponent van de B1-route moeten beschikken over een kwaliteitskeurmerk. Het gaat daarbij om het "Blik Op Werk"- keurmerk inburgering.
Inburgeringsplicht	De inburgeraar voldoet aan de eisen van de inburgeringsplicht zodra deze: • Is geslaagd voor het centraal examen (lezen, luisteren, schrijven en spreken) op B1-niveau of (bij uitzondering één of meerdere onderdelen) op A2-niveau • Is geslaagd voor het centraal examen KNM • Voldoet aan het PVT en het MAP (ter beoordeling aan de gemeente)

3. Z-route

Inhoud	De zelfredzaamheidsroute is een route die in de plaats komt van de huidige ontheffingsmogelijkheid en is bedoeld om mensen die het niveau van de B1-route (dus B1 of A2) niet kunnen halen toch een passend aanbod op het gebied van taal en participatie te kunnen bieden. De inhoud bestaat uit: • Nederlands op het niveau A1 (eventueel met alfabetisering) • Activering, zelfredzaamheid en participatie • KNM • PVT • MAP
Uitvoering	De verschillende onderdelen kunnen door verschillende aanbieders (of de gemeente zelf) worden uitgevoerd. Ook is de inzet van (vrijwillige) taalcoaches of taalmaatjes mogelijk.
Doelgroep	Inburgeraars die weinig onderwijs hebben genoten en/of naar verwachting moeite hebben met de Nederlandse taal.
Omvang	De route bestaat uit 800 uur taal en KNM en uit 800 uur aan de overige onderdelen.
Kwaliteitscontrole	De aanbieders van de taalcomponent van de Z-route moeten beschikken over een kwaliteitskeurmerk. Het gaat daarbij om het "Blik Op Werk"- keurmerk inburgering.
Inburgeringsplicht	De inburgeraar die deze route volgt hoeft geen examens af te leggen. Er is aan de inburgeringsverplichting voldaan wanneer de inburgeraar: • De inspanningsverplichting voor de taalcomponent is nagekomen • Heeft voldaan aan de ureninzet voor participatie, activering, PVT en MAP

1.2 DOELGROEP

De Wet inburgering geldt voor vreemdelingen vanaf 16 jaar (tot de AOW-gerechtigde leeftijd) die zich duurzaam in Nederland vestigen en in het bezit zijn van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd. Inwoners uit de Europese Unie en Liechtenstein, Noorwegen en IJsland vallen hier niet onder. We kunnen hierbij twee groepen onderscheiden:

a. Asielmigranten (of statushouders)

Asielmigranten zijn asielzoekers die als vluchteling worden erkend en een verblijfsvergunning hebben gekregen. Ook gezinsleden van deze migranten ("nareizigers") vallen onder deze groep.

b. Gezins- en overige migranten

Gezinsmigranten zijn migranten die naar Nederland komen vanwege hun (Nederlandse) partner. Dat kan alleen wanneer men over voldoende inkomen beschikt. De inburgering start al in het land van herkomst, waar het basisexamen inburgering buitenland moet worden afgelegd. Dat betekent dat zij al een basisniveau aan taal (A1) hebben behaald wanneer zij hier komen. Eenmaal in Nederland moeten zij hier het inburgeringsexamen halen. Onder overige migranten verstaan we geestelijk bedienaren en mensen met een verblijfsvergunning voor een niet-tijdelijk humanitair verblijfsdoel.

Er is een verschil in de opdracht die de gemeente heeft bij de ondersteuning van deze twee groepen. Dat verschil komt vooral voort uit het feit dat de eerste groep (zeker in het begin) is aangewezen op een uitkering en ondersteuning vanuit de Participatiewet en de tweede groep (financieel) zelfstandig is. In de wet is geregeld dat de gemeente voor alle groepen een brede intake afneemt, een PIP opstelt en volgt en zorgt voor de uitvoering van de MAP en het PVT. De gezinsmigranten zijn zelf verantwoordelijk voor de bekostiging van de voorzieningen.

AANBOD PER ONDERDEEL	ASIELMIGRANTEN	GEZINS- EN OVERIGE MIGRANTEN
Brede intake en PIP (begeleiding, monitoring, handhaving)	X	X
Financieel ontzorgen	X	
Maatschappelijke begeleiding	X	
leerroutes (taal en participatie)	X	
PVT	X	X
MAP/KNM	X	X

OM HOEVEEL MENSEN GAAT HET?

Het is moeilijk te voorspellen hoeveel mensen naar ons land komen om een asielaanvraag te doen en hoeveel daarvan uiteindelijk recht hebben om zich in Nederland te vestigen. Zoals we de afgelopen jaren hebben gezien is dat afhankelijk van de situatie in verschillende delen van de wereld en de afspraken die tussen landen en continenten worden gemaakt. Voor de gemeente geeft de huisvestingstaakstelling die we van het Rijk krijgen een goede indicatie van het aantal potentiële inburgeraars.

Voor het jaar 2020 was de taakstelling voor Westerkwartier vastgesteld op 44 personen. In verband met een landelijk te realiseren inhaalslag door de IND is voor het jaar 2021 deze

taakstelling meer dan verdubbeld tot 89 personen. Inmiddels is de taakstelling voor het eerste halfjaar van 2022 bekend en voor Westerkwartier vastgesteld op 36 personen.

2. DE STAPPEN NAAR DE REGIE OP DE UITVOERING VAN DE INBURGERING IN WESTERKWARTIER

In de inleiding van de notitie is al aangegeven dat het Rijk verantwoordelijk blijft voor de inrichting en werking van het inburgeringsstelsel. De regie op de uitvoering van de inburgering is bij de gemeenten neergelegd.

Om gemeenten te ondersteunen bij de implementatie van de nieuwe wet en het organiseren van de regie op de uit te voeren taken, is door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een procesbeschrijving ontwikkeld. Dit proces bestaat uit 5 schakels:

1. Vaststellen inburgeringsplicht;
2. Voorbereiden op inburgering;
3. Afnemen brede intake en vaststellen persoonlijk Plan Inburgering en Participatie(PIP);
4. Inburgeren en participeren;
5. Afronden inburgering.

In de volgende paragrafen van dit hoofdstuk worden deze vijf schakels nader toegelicht en worden de uit te voeren taken door de gemeente Westerkwartier binnen deze schakels beschreven.

2.1 SCHAKEL 1: VASTSTELLEN INBURGERINGSPLICHT

De eerste schakel betreft het vaststellen van de inburgeringsplicht. Deze schakel begint met de verstrekking door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) van een verblijfsvergunning voor een niet tijdelijk doel. Meestal een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd (asiel).

Na ontvangst van de verblijfsvergunning stelt de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) de inburgeringsplicht vast. DUO informeert de inburgeraar hierover en beheert de bijbehorende gegevens.

ROL GEMEENTE

In de eerste schakel heeft de gemeente geen rol.

2.2 SCHAKEL 2: VOORBEREIDING INBURGERING

In de tweede schakel wordt de inburgering voorbereid. Deze schakel is van toepassing op asielstatushouders. Nadat het COA de benodigde gegevens van DUO ontvangen heeft, zorgt het voor een aanbod voorinburgering. Voorinburgering behoort niet tot de inburgering, maar is een vrijwillig onderdeel waarmee inburgeraars alvast aan de slag kunnen om de Nederlandse taal en samenleving te leren kennen, zoals het taalonderwijs dat op asielzoekerscentra (azc) wordt aangeboden.

SCREENING

Naast het aanbod voorinburgering verzorgt het COA de screening van de inburgeraar door gesprekken met hem of haar te voeren. In deze gesprekken worden 'harde' en 'zachte' criteria verkend om te bepalen in welke gemeente de inburgeraar gehuisvest kan worden. Tot de harde criteria worden onder meer gerekend: familie in de eerste graad, medische

behandelmogelijkheden en de kans op een arbeidscontract. 'Zachte' criteria zijn onder andere een geschikte arbeidsmarkt en de wens van de inburgeraar.

De uitkomsten van deze gesprekken leiden tot een regioadvies dat wordt opgenomen in het Taakstelling Volg Systeem (TVS). Hierin worden ook de resultaten opgenomen van de eventuele voorinburgering. Daarna volgt matching met een gemeente die de inburgeraar moet huisvesten.

Indien Westerkwartier als vestigingsgemeente wordt aangewezen, neemt het COA hierover contact op met het team Openbare Orde en Veiligheid van Westerkwartier.

OVERDRACHT

Het Team Openbare Orde en Veiligheid (OOV) ontvangt en verwerkt de gegevens uit het TVS van het COA. Ook de administratie van de taakstelling wordt door het team bijgehouden.

Vanaf het moment van deze overdracht is Westerkwartier verantwoordelijk voor het regelen van huisvesting, verhuizing en inschrijving van de inburgeraar.

Om dit te coördineren wordt vanuit OOV contact gelegd met het Team Mens & Gezin (M&G) voor het organiseren van het driepartijengesprek op het AZC tussen COA, de gemeente en de inburgeraar. Is dat niet mogelijk, dan kan de overdracht telefonisch, schriftelijk of via mailcontact tussen de gemeente en het COA plaatsvinden. Het driepartijengesprek is tevens de start van de uitvoering van de brede intake. Ook wordt vanuit OOV woningcorporatie Wold & Waard benaderd voor de toewijzing van een woning, en met welzijnsorganisatie De Schans/ Vluchtelingenwerk, voor het faciliteren van de verhuizing.

Op de dag van de bezichtiging van de woning vindt het gesprek plaats tussen de inburgeraar(s), de consultant en de medewerker van De Schans en worden afspraken gemaakt over de verhuizing, inschrijving en intakeprocedure voor de uitkering.

ROL GEMEENTE:

In de tweede schakel draagt Westerkwartier in de volgende stappen verantwoordelijkheid voor de inburgeraar(s):

- Kennisname en verwerking van de gegevens van het COA (OOV);
- Driepartijengesprek op het AZC (M&G);
- Regelen van huisvesting in overleg met Wold & Waard (OOV);
- Begeleiding en ondersteuning bij de verhuizing: start van de maatschappelijke begeleiding (De Schans/ Vluchtelingenwerk);
- Inschrijving, start van de voorbereiding op intakeprocedure (brede intake) en overige administratieve zaken (M & G).

Met de start van de intakeprocedure gaat de inburgeraar naar de derde schakel van de inburgeringsketen.

2.3 SCHAKEL 3: BREDE INTAKE EN VASTSTELLEN PIP

Hiervoor is bij de tweede schakel al aangegeven dat de procedure van de brede intake zijn aanvang op het moment van het driepartijengesprek in het AZC. In navolging van steeds meer gemeenten, zal ook Westerkwartier in zo vroeg mogelijk stadium starten met de uitvoering van de brede intake.

In de derde schakel wordt zal de brede intake door de consulent van het team M&G worden afgerond. Tijdens de intake wordt alle informatie verzameld om te komen tot een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Doel is om binnen het PIP de startpositie en ontwikkelmogelijkheden van de inburgeraar in beeld te brengen op het gebied van de inburgering en participatie/ re-integratie.

Hierbij wordt gebruik gemaakt van het clientdiagnose- instrument van CompetenSYS. Dit instrument zetten wij ook al in bij de intake van alle werkzoekenden die een beroep doen op de Participatiewet en heeft specifiek een module voor de doelgroep inburgeraars.

LEERBAARHEIDSTOETS:

Een vast onderdeel bij de brede intake is de landelijk ontwikkelde leerbaarheidstoets. Deze zal door het DUO worden uitgevoerd. De begeleiding van de inburgeraar bij de afname van de leerbaarheidstoets is neergelegd bij de gemeente en vormt daar mee een integraal onderdeel van de brede intake.

Samen met de uitkomsten van de clientdiagnose, vormt de leerbaarheidstoets een belangrijke indicator voor de te volgen leerroute en de nodige input voor het te leveren maatwerk bij de organisatie van de maatschappelijke begeleiding.

In de op 1 september 2021 gepubliceerde Ministeriele Regeling is opgenomen dat gemeenten de begeleiding bij de afname van de leerbaarheidstoets is neergelegd bij gemeenten en deze wordt gepositioneerd als integraal onderdeel van de brede intake.

Concreet betekent dit dat gemeenten verantwoordelijk worden voor:

- het inplannen van de afspraken met de kandidaten voor de afname van de leerbaarheidstoets;
- het beschikbaar stellen van afnamelocaties;
- de begeleiding bij de afname van de toets.

PERSOONLIJK PLAN INBURGERING EN PARTICIPATIE (PIP):

De uitkomsten van de brede intake worden vastgelegd in het PIP. In de beschikking PIP worden de volgende afspraken vastgelegd:

- De te volgen leerroute;
- Het te volgen participatieverklaringstraject (PVT);
- De Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP);
- Maatschappelijke begeleiding en ondersteuning van de inburgeringsplichtige;
- De duur van het inburgeringstraject.

In de meeste situaties hebben inburgeraars recht op financiële bijstand en andere voorzieningen van de Participatiewet. De beschikking(en) van de Participatiewet worden aan het PIP toegevoegd. Op deze wijze krijgt de inburgeringsplichtige een integraal beeld van alle rechten en plichten die hij gedurende het inburgeringstraject heeft en die tezamen tot doel hebben dat de inburgeringsplichtige volwaardig gaat deelnemen aan de Nederlandse samenleving.

Bij het opstellen van het PIP wordt altijd rekening gehouden met de individuele omstandigheden van de inburgeraar. Zo kan er naast medische beperkingen sprake zijn van psychische problemen die vaak samenhangen met traumatisering en/of gedwongen migratie en de aanpassing binnen de nieuwe leefomstandigheden. Indien de persoonlijke omstandigheden daartoe aanleiding, zullen tevens voorzieningen van de Wet

Maatschappelijke Ondersteuning. Bij de uitvoering van de brede intake en het opstellen van het PIP wordt gebruikt gemaakt van de tolkvoorziening.

Op de dag na de dagtekening van het PIP start de inburgeringstermijn van drie jaar.

ONTZORGEN

Na toekenning van de bijstand dient de inburgeraar te voldoen aan de verplichtingen van de Participatiewet. De eerste zes maanden wordt de bijstandsgerechtigde inburgeraar door de gemeente (financieel) ontzorgd. Zo zal Westerkwartier de verrekening van de maandelijkse verplichtingen op zich nemen, zoals de betaling van huur, gas, water en licht en de zorgverzekering.

In de periode is het belangrijk dat de inburgeraar (financieel) zelfredzaam wordt en wegwijs raakt in het Nederlandse systeem van betalingsverkeer, banken en andere financiële instellingen, zoals de Belastingdienst.

Voor het organiseren van de ontzorging, zal de afstemming worden gezocht tussen het team M & G en de uitkeringsadministratie van het team Ondersteuning M & G.

NALEVING VERPLICHTINGEN

Tot slot ziet de gemeente toe (en handhaaft eventueel) op naleving van de verplichtingen door de inburgeraar. In verband met de samenhang tussen de nieuwe Wet inburgering en de Participatiewet, zal de Handhavingsverordening van Westerkwartier worden aangepast. Voor de onderwijsroute en B1 route gelden resultaatverplichtingen. Voor de Z-route geldt een urenverplichting.

De gemeente moet de voortgang van de inburgering monitoren en legt eventueel een boete op bij het verwijtbaar niet nakomen van de verplichtingen.

ROL GEMEENTE IN DE DERDE SCHAKEL:

- Afnemen brede intake (M & G);
- Vaststellen van het PIP (M & G);
- Aanbieden van een leerroute voor asielstatushouders (M & G);
- (financieel) ontzorgen van de bijstandsgerechtigde inburgeraar (M & G en Ondersteuning M & G);
- Starten Participatieverklaringstraject (De Schans/ Vluchtelingenwerk);
- Aanbieden van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (M & G);
- Handhaving (M & G).

2.4 SCHAKEL 4: INBURGEREN EN PARTICIPEREN

De vierde schakel omvat het proces van de inburgering en participatie, het zogenaamde duale traject. In deze schakel volgt de inburgeraar de binnen het PIP vastgestelde leerroute. In combinatie en afstemming met de leerroute wordt de inburgeraar ook een traject aangeboden om hem/ haar voor te bereiden op actieve participatie in de samenleving en op de arbeidsmarkt.

Veel gemeenten voeren de participatietrajecten in eigen beheer uit, zo ook de gemeente Westerkwartier. Voorbeelden hiervan zijn de projecten bij het eigen sociaal Werkbedrijf Novatec, het groenproject in de Peebos, het project van Waste train, Sport en Bewegen en

het Ambachtenproject. Ook de eigen werkgeverdienstverlening is een belangrijk instrument voor de bemiddeling richting (gesubsidieerd) werk. Zo nodig, kunnen in uitzonderlijke situaties trajecten worden ingekocht bij marktpartijen.

Tijdens het proces van de inburgering en participatie houdt de consulent van Mens & Gezin zicht op de voortgang en wordt hier over periodiek verslag uitgebracht. Sluit de door de inburgeraar te volgen leerroute met succes af, dan wordt DUO geïnformeerd om tot een afronding van de inburgering te komen.

ROL GEMEENTE

De schakels zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In schakel 3 worden de afspraken gemaakt en vastgelegd, in de vierde schakel volgende de acties in de volgende stappen:

Voor asielstatushouders

- aanbieden van leerroutes;
- financieel ontzorgen;
- toezien en (eventueel handhaven) op naleving van de urenverplichtingen

Voor alle inburgeraars (asielstatushouders, gezins- en overige migranten)

- aanbieden van het PVT;
- begeleiden bij en toezien op de voortgang van de inburgering (en eventueel wijzigen van het PIP);
- informeren over de voortgang van de inburgering aan DUO ter voorbereiding op de afronding van de inburgering;
- toezien (en eventueel handhaven) op naleving van de resultaatverplichtingen.

Voor alle inburgeraars in de B1 en Z-route

- aanbieden en registreren van MAP

Alleen voor Z-route

- uitvoeren van de participatiecomponent;
- voeren van het eindgesprek Z-route .

2.5 SCHAKEL 5: AFRONDEN INBURGERING

In de vijfde schakel wordt het inburgeringstraject afgerond en stelt DUO vast, met de gegevens die de gemeente heeft verzameld, of de inburgeraar heeft voldaan aan de inburgeringsplicht. Vervolgens bepaalt DUO of de inburgering is voltooid.

ROL GEMEENTE

In de vijfde schakel heeft de gemeente de taak het resultaat van het eindgesprek van de Z-route door te geven aan het DUO. Hierbij moet worden aangegeven dat is voldaan aan de verplichtingen met betrekking tot MAP en PVT.

3. GEVOLGEN VOOR DE INBURGERAARS

De nieuwe wet heeft de nodige gevolgen voor de inburgeraars. Ten opzichte van de huidige situatie wordt er meer van hen gevraagd: de (examen-) eisen die aan hun taalniveau worden gesteld zijn hoger en de mogelijkheden om ontheffing te krijgen van het inburgeringsexamen zijn fors teruggebracht. Alleen lichamelijke, fysieke of verstandelijke belemmeringen of beperkingen kunnen nog een reden zijn voor het verkrijgen van een ontheffing. Dat betekent dat vrijwel alle inburgeraars een intensief programma moeten volgen. De ondersteuning die zij daarbij krijgen is intensiever dan nu het geval is. Een consulent van de gemeente stelt samen met hen een plan op en zorgt voor begeleiding gedurende de uitvoering daarvan. De inburgeraar kan ervan op aan dat de kwaliteit van het taalaanbod van de gemeente op orde is en dat de mogelijkheden om tegelijkertijd te werken aan taal én deelname aan de samenleving (door middel van werk, onderwijs of maatschappelijke participatie) verbeteren. We verwachten dat de kans op werk daarmee zal toenemen. En dat de integratie daarmee gemakkelijker zal verlopen.

Dat wil natuurlijk niet zeggen dat integratie op alle vlakken beter zal verlopen. Het succesvol doorlopen van het inburgeringstraject is ook straks nog geen garantie voor succes op de arbeidsmarkt of andere onderdelen van de samenleving. Daar spelen ook zaken van langere adem (zoals onbekendheid met andere culturen op de arbeidsmarkt) een rol.

Van de begeleiding en ondersteuning van de gemeente vraagt dit dus naast individuele ondersteuning van de inburgeraar ook om het stimuleren en begeleiden van werkgevers en het stimuleren van de omgeving waarin de nieuwe van Westerkwartier zich thuis voelen. Om de uitvoering tot een succes te maken is het verder nodig dat de ervaringen en ideeën van inburgeraars zelf betrokken worden bij de ontwikkeling van de werkwijze en de evaluatie van de kwaliteit van de (ingekochte) dienstverlening.

GEZINSMIGRANTEN

Voor gezinsmigranten geldt dat zij (net als nu) zelf verantwoordelijk zijn voor het regelen en betalen van hun inburgeringstraject. Omdat zij wel een brede intake krijgen, kan de gemeente hen wel beter adviseren over de te volgen scholing en activiteiten. Deze groep kan ook een beroep doen op de door de gemeente ingekochte taaltrajecten.

4. GEVOLGEN VOOR DE GEMEENTELIJKE UITVOERING

De gemeente heeft steeds de regisserende rol bij de uitvoering van het inburgeringsproces. Dat betekent dat de gemeente ervoor zorgt dat alle onderdelen van de nieuwe wet goed worden uitgevoerd en dat inburgeraars voldoende worden gestimuleerd, gefaciliteerd en ondersteund bij het behalen van hun inburgeringsexamen en bij het deelnemen aan een opleiding, werk of maatschappelijke activiteiten. De gemeente is naast regisseur ook uitvoerder van een aantal taken in deze wet. Hieronder zetten we per activiteit op een rij welke taken we uitbesteden en welke taken we binnen de gemeentelijke organisatie uitvoeren.

Onderdeel	Uitvoering	Toelichting
Brede intake en opstellen en volgen van PIP	Gemeente	De intake en het opstellen van PIP gebeurt door specifieke consultants het team M&G
Maatschappelijke begeleiding	Uitbesteed	De maatschappelijke begeleiding, inclusief de ondersteuning bij de huisvesting is belegd bij De Schans. Vanuit de Schans worden twee professionals van Vluchtelingenwerk ingezet voor de coördinatie van activiteiten door circa 100 vrijwilligers.
Financiële ontzorging	Gemeente	Het doorbetalen van de vaste lasten gebeurt door de administratie binnen het team Ondersteuning M&G. Voor de coaching op financiële redzaamheid wordt samengewerkt met de vrijwilligers van de Maatschappelijke begeleiding.
MAP	Gemeente	De voorbereiding op de arbeidsmarkt en participatie is onderdeel van de begeleiding door consultants van de gemeente.
PVT	Uitbesteed	Het PVT wordt uitgevoerd door De Schans/ Vluchtelingenwerk.
Taalcomponent in de leerroutes	Uitbesteed	Samen met de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio, neemt Westerkwartier deel aan regionale inkoopprocedure. De gemeente Groningen treedt in deze op als aanbestedende dienst.
Participatiecomponent leerroutes	Door of via gemeente	De gemeente voert de participatiecomponent van de B1- en Z-route zelf uit door middel van eigenvoorzieningen binnen de Participatiewet en zo nodig, ingekochte voorzieningen binnen de Participatiewet of de WMO.

De gemeentelijke uitvoeringstaken worden dus op een aantal punten uitgebreid of geïntensiveerd:

1. Begeleiding

De consultants van de gemeente (M&G) krijgen de taak om de begeleiding van de inburgeraars op grond van de nieuwe Wet inburgering uit te voeren. Dat doen zij naast de taken die zij voor deze groep ook uitvoeren op grond van de Participatiewet. De begeleiding wordt daarmee intensiever en kan langer duren: deze is immers pas afgerond wanneer inburgeraars hun inburgeringsexamen hebben behaald én financieel onafhankelijk zijn van een uitkering.

2. Beheer van het aanbod van de leerroutes

De gemeente krijgt de taak om te zorgen voor een passend aanbod van de taalcomponenten binnen de leerroutes. Dit in afstemming en in samenwerking met de andere gemeenten binnen de regionale inkoop van de arbeidsmarktregio Groningen.

5. DE REGIONALE SAMENWERKING

Voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering vindt overleg plaats in de Arbeidsmarktregio (AMR) Groningen. Onze AMR bestaat uit alle Groninger gemeenten en de Noord-Drentse gemeenten Aa en Hunze, Assen, Noordenveld en Tynaarlo. Net als in alle andere 34 arbeidsmarktregio's is de organisatie van de informatie bijeenkomsten neergelegd bij een regio coördinator vanuit Divosa.

Aangezien in eerste instantie de ingangsdatum van de nieuwe wet was bepaald op 1 januari 2021, hebben alle gemeenten in het voorjaar van 2020 al een keuze gemaakt over de mate van samenwerking binnen onze regio. Alle gemeenten hebben destijds aangegeven dat zij lokaal het onderdeel participatie (voorzieningen Participatiewet) zullen blijven uitvoeren. Dit geldt ook voor het onderdeel van de maatschappelijke begeleiding, inclusief het participatieverklaringstraject, die de meeste gemeenten ook nu al hebben uitbesteed aan de lokale welzijnsorganisaties.

Voor het nieuwe onderdeel, de onderwijscomponenten binnen de leerroutes, wordt door de gemeenten wel de regionale samenwerking gezocht. Alle gemeenten in onze AMR hebben er voor gekozen om aan te sluiten bij de regionale inkoop van de onderwijscomponenten in de leerroutes. Recentelijk hebben verder ook de Drentse gemeenten Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hoogeveen, Midden Drenthe en De Wolden besloten tot deelname aan de regionale inkoop.

De gemeente Groningen zal als aanbestedende dienst en penvoerder namens de twintig Groninger en Drentse gemeenten optreden.

Met de regionale inkoop wordt beoogd om te komen tot lagere uitvoeringskosten, lagere kosten voor de inkoop en meer mogelijkheden voor het regelen van een passend inburgeringsaanbod. Ook vanwege de lage volumes, een relatief klein aantal inburgeringsplichtigen per gemeente, is het wenselijk om in de regio de samenwerking te zoeken bij de inkoop.

Overigens blijven gemeenten vrij om ook zelfstandig onderwijscomponenten in te kopen. Hoewel in de regionale inkoop schattingen worden gegeven van aantallen inburgeraars van de deelnemende gemeenten, kunnen aanbieders hier aan geen rechten ontlenen. Er worden geen minimum- en maximaal aantal deelnemers gegarandeerd.

6. DE “ONDERTUSSEN GROEP”

De invoering van de nieuwe Wet is op 1 januari 2022. In hoofdstuk 1 van deze notitie is al aangegeven dat in 2021 de taakstelling voor Westerkwartier meer dan verdubbeld is te opzichte van het jaar 2020. Dit vanwege de inhaalslag van de IND. Het uitstel van de wet betekent dat deze groep inburgeraars nog onder het oude regime valt en dat dat niet tot optimale inburgeringsresultaten leidt. Inclusief de te verwachten instroom tot 1 januari aanstaande, schatten wij de omvang van de groep personen met de inburgeringsplicht in op 131 personen.

Als gemeente willen we deze groep het liefst volledig, of in ieder geval zo veel mogelijk ondersteunen op de manier zoals we de nieuwe wet gaan uitvoeren. Hier zijn we inmiddels mee gestart om sowieso goed voorbereid te zijn op de uitvoering van de nieuwe Wet.

Aangezien er geen overgangsregels zijn, verwachten we dat in het tweede kwartaal van 2022 de eerste inburgeraars zich in onze gemeente zullen vestigen die onder het nieuwe regime vallen.

7. FINANCIEN

7.1 INCIDENTEEL: BUDGET INVOERINGSKOSTEN

Om de wet te implementeren is in de meicirculaire van 2020 eenmalig een budget aan Westerkwartier beschikbaar gesteld van € 125.000. Bij de budgetoverheveling is dit bedrag overgeheveld naar 2021. Deze middelen worden gebruikt voor de kosten van de voorbereiding van de inkoop, ICT- kosten, zoals de aanpassing van het clientvolgsysteem, tijdelijke uitbreiding van de formatie en deelname aan trainingen en bijeenkomsten. Voor Westerkwartier gelden de volgende incidentele kosten voor de invoering.

- Kosten van deelname aan regionale inkoop van leerroutes;

Ook Westerkwartier neemt deel aan de regionale inkoop van de leerroutes voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering. Namens de twintig Groninger en Drentse deelnemende gemeenten zal de gemeente Groningen bij de uitvoeren aanbesteding als penvoerder optreden. De kosten van de aanbestedingsprocedure zullen op basis van een verdeelsleutel bij de deelnemende gemeenten in rekening worden gebracht.

Deze kosten laten zich inschatten op € 1.500

- ICT kosten (landelijke voorziening clientregistratie);

Naar verwachting komt er een landelijke voorziening voor uitwisseling van clientgegevens. Op dit moment is nog niet duidelijk of dit incidentele ICT-kosten voor Westerkwartier met zich mee zal brengen.

Eventuele kosten nog niet bekend

- Aanpassing clientvolgsysteem (CompetenSYS)

Westerkwartier maakt al gebruik van de specifiek voor inburgeraars ingerichte module binnen het clientvolgsysteem van CompetenSYS. Deze is inmiddels aangepast voor de uitvoering van de nieuwe wet vanaf 1 januari 2022.

Kosten: € 6.450 (excl.BTW)

- Tijdelijke uitbreiding formatie;

Westerkwartier is gestart met de uitvoering van een pilot nieuwe Wet Inburgering. Bij de nieuwe instroom van inburgeraars wordt alvast toepassing gegeven aan de uitvoeringsregels van de nieuwe wet. Opbrengsten van de pilot vormen de input voor de te maken werkafspraken en op te stellen werkproces. Hiervoor is tijdelijk extra inzet van (eigen) medewerkers vereist.

Kosten: € 20.000.

- Projectgroep nieuwe Wet inburgering

Om de invoering van de nieuwe wet in Westerkwartier voor te bereiden is in het jaar 2020 een projectgroep geformeerd, bestaande uit consultants en beleidsmedewerkers van Mens en Gezin, de adviseur Openbare orde en Veiligheid en een beleidsmedewerker van Advies en Relaties.

Taken van de projectgroep zijn o.a. het voorbereiden van de Brede intake en het PIP, afstemmingsoverleg met de Schans voor de te organiseren maatschappelijke begeleiding, ontwikkeling werkproces en de inrichting van het beleidskader.

Kosten inzet van formatie binnen de projectgroep: € 70.000.

- Afname wettenbundel Schulink " Grip op Inburgering";

Met de invoering zal structureel gebruik worden gemaakt van de wettenuitgave, jurisprudentie en Nieuwsbrieven met commentaren van Schulink. In verband met de voorbereiding van de invoering is de wettenbundel in het afgelopen voorjaar al aangeschaft. *Kosten: €11.500 (excl. BTW).*

- Deelname trainingen en bijeenkomsten;

Deze kosten laten zich inschatten op €15.000.

7.2 STRUCTUREEL: UITVOERINGSKOSTEN

Gemeenten ontvangen een aantal budgetten voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering. Voor Westerkwartier gaat het om de volgende bedragen:

JAAR	ONDERTUSSEN GROEP	COMPENSATIE UITSTEL	UITVOERINGS KOSTEN	TOTAAL
2021	€25.677	€59.863	0	€85.541
2022	€16.327	€22.938	€177.048	€216.313
2023	€10.252	€11.100	€194.775	€216.127
2024	€5.224	€8.608	€194.775	€208.607
2025	€1.961	€3.496	€194.775	€200.232
2026	€ 589	€ 950	€194.775	€196.314

(Bron: meicirculaire 2021)

7.2.1. Budget voor de uitvoeringskosten

Onder uitvoeringskosten vallen kosten voor: brede intake, PIP en voortgang, ontzorgen, handhaving en overige uitvoeringskosten (zoals inkoop en beleidsondersteuning).

Gemeenten zijn in de meicirculaire 2021 geïnformeerd over de verdeling van deze middelen onder gemeenten. De middelen worden verstrekt via een integratie-uitkering binnen het gemeentefonds. De structurele uitvoeringskosten worden vanaf de start van het stelsel in 2022 verstrekt en zijn gebaseerd op de verdeling van het aantal inwoners en het aantal personen met een niet-westerse migratieachtergrond in onze gemeente.

Hierna is een raming gegeven van de baten en de lasten van de uitvoeringskosten voor het jaar 2022.

Baten

Budget Uitvoeringskosten	€177.048
--------------------------	----------

Lasten

Formatie consultants (2 fte schaal 8)	€ 132.800
Formatie administratieve ondersteuning (0,4 fte schaal 7)	22.000
Clientvolgsysteem CompetenSYS	4.950

Abonnement en lidmaatschapskosten	12.000
Ontzorgen	<u>5.500</u>
	€ 177.250

Het uitgangspunt bij de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering is dat deze kostenneutraal verloopt, waarbij de lasten gelijk worden gesteld aan de beschikbaar gestelde baten.

In de meidcirculaire van 2022 zullen gemeenten nog extra middelen ontvangen voor de in zetten begeleiding bij de leerbaarheidstoetsen.

7.2.2 Budget voor de ondertussen groep

Aan de budgetten voor de inburgering van Westerkwartier worden voor 2021 tot en met 2026 extra middelen toegevoegd ten behoeve van de begeleiding van de bredere groep asielmigranten binnen de ondertussen-groep. Dit zijn de inburgeraars die nog inburgeringsplichtig zijn onder het huidige inburgeringstelsel.

Dit volgt uit de bestuurlijke afspraken die het ministerie van SZW en de VNG in april 2020 hebben gemaakt om een impuls te geven aan de gemeenten om de uitstroom van deze inburgeringsplichtigen uit de Participatiewet te bevorderen. Deze bedragen worden landelijk verdeeld naar rato van het aantal inwoners in de gemeente. Voor Westerkwartier is dit bedrag voor het jaar 2021 vastgesteld op € 25.677. Tot en met het jaar 2026 zal Westerkwartier in totaal € 60.030 ontvangen.

Het budget voor de "ondertussen groep" is in feite een aanvulling op het re-integratie budget voor de uitvoering van de Participatiewet. Dit om gemeenten meer financiële ruimte te bieden om extra inzet te plegen op de participatie en re-integratie voor de groep inburgeraars die niet onder de werkingssfeer van de nieuwe wet vallen. Voor Westerkwartier wordt de omvang van deze groep inburgeraars ingeschat op 130 personen. Het budget zal dan ook nog extra worden ingezet voor de re-integratie- en participatietrajecten voor deze groep inburgeraars.

7.2.3 Budget compensatie uitstel

Als gevolg van het uitstel wordt aan gemeenten een aanvullend bedrag ter beschikking gesteld. Voor Westerkwartier is deze vastgesteld op € 106.955, verspreid over 2021 tot en met 2026. De verdeling van deze toevoeging vindt plaats naar rato van het aantal inwoners. De compensatie houdt verband met drie aspecten. Ten eerste wordt het budget voor de ondertussen-groep aangevuld vanwege de hogere huisvestingstaakstelling van statushouders in 2021. Daarnaast is in het bestuurlijk overleg tussen het ministerie van SZW en de VNG afgesproken dat het ministerie van SZW gemeenten in staat stelt om de nieuwe instroom in het jaar 2021 al zo veel als mogelijk in de geest van de nieuwe wet op te pakken. Hierbij kan gedacht worden aan de warme overdracht op het AZC, het uitvoeren van de brede intake (exclusief leerbaarheidstoets) en het opstellen van het Plan Inburgering en Participatie (PIP), het organiseren van cursussen financiële zelfredzaamheid en periodieke voortgangsgesprekken.

Net als het budget ondertussen groep, zal het budget compensatie uitstel worden ingezet voor het bevorderen van de participatie en re-integratie van de 130 inburgeraars in Westerkwartier die nog onder het huidige stelsel vallen.

7.3 STRUCTUREEL: BUDGET VOOR VOORZIENINGEN

De gemeente gaat nog middelen ontvangen om inburgeringsvoorzieningen te kunnen uitvoeren of inkopen. De middelen worden aan de gemeenten betaald in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK). Dat betekent dat deze moeten worden besteed aan inburgeringsvoorzieningen. Het budget is exclusief BTW (declaratie bij het btw-compensatiefonds). De landelijke verdeling van de SPUK-middelen wordt uiterlijk drie maanden voorafgaand aan het uitvoeringsjaar voorlopig vastgesteld op basis van het aantal te verwachten inburgeringsplichtige asielstatushouders, gezins- en overige migranten. Voor Westerkwartier zijn de beschikbare SPUK- middelen voor het jaar 2022 vastgesteld op € 387.167. Op basis van de te realiseren taakstelling en resultaten van de uitvoering, zal de SPUK jaarlijks in de maand oktober worden vastgesteld.

Ter indicatie worden per inburgeraar de volgende bedragen beschikbaar gesteld:

	Asielmigranten	Gezinsmigranten
Leerroutes	€ 10.000	
MAP	€ 136	€ 195
Maatschappelijke begeleiding	€ 1.944	
PVT	€ 216	€ 216
Tolkvoorziening	€ 417	€ 179
	€ 12.712	€ 589

De hiervoor genoemde bedragen zijn gemiddelde bedragen. Het feitelijk bedrag kan dus per inburgeraar verschillen, bijvoorbeeld omdat de kosten van de taalcomponent van de leerroutes kan verschillen.

Bij de verdeling van de SPUK-middelen zal vanaf het jaar 2026 rekening worden gehouden met de door gemeenten geleverde prestaties.

Deze middelen dekken niet de kosten voor de participatiecomponent van de inburgering. Deze vallen onder de reguliere budgetten van de Participatiewet en de Wmo.

7.4 RISICOPARAGRAAF

Aanvankelijk zou de nieuwe Wet inburgering op 1 juli 2021 ingaan. In november 2020 heeft Minister Koolmees echter voorgesteld om de invoering een half jaar door te schuiven naar 1 januari 2022. Dit om de betrokken organisaties meer ruimte te geven om de wet goed voor te bereiden. Zoals in het vorige hoofdstuk is toegelicht, betekent het uitstel dus dat de ondertussen- groep nog onder het regime van de oude inburgeringswet valt. Om de groep de gewenste ondersteuning te kunnen bieden, kan dit alleen als de hiervoor extra beschikbaar gestelde middelen voldoende blijken te zijn.

De aantallen inburgeringsplichtigen blijven schattingen. Het verleden leert dat de aantallen inburgeraars fluctueert. De aantallen deelnemers per leerroute is onder andere afhankelijk van het onderwijsverleden, werkervaring en de leerbaarheid van inburgeringsplichtigen.

Het door het Rijk beschikbaar gestelde bedrag voor de inkoop van de leerroutes is €10.000 per inburgeraar.

Met de brief van 9 juni 2021 hebben de G4, G40, P10 (dus ook Westerkwartier), Divosa en VNG, op initiatief van de Twentse gemeenten, hun zorgen over de financiering van de Onderwijsroute binnen de nieuwe Wet inburgering kenbaar gemaakt bij de Ministeries van SZW en OCW.

De landelijke ontwikkeling is dat steeds meer ROC's afzien van de inschrijving voor deelname aan de aanbestedingen voor de onderwijsroute van de gemeenten. Ook de ROC's in Groningen en Drenthe hebben te kennen gegeven dat zij zullen stoppen met de inburgeringslessen. Dit om de reden dat de beschikbare inburgeringsmiddelen voor de onderwijsroutes volgens de ROC's niet reëel zijn ten opzichte van het binnen het aanbod te hanteren trajectprijzen.

Tijdens het bestuurlijk overleg op 4 oktober 2021 tussen de demissionair minister van SZW en het VNG heeft de minister aangegeven dat hij ziet dat er een financieel knelpunt zit bij de onderwijsroute. Hij heeft echter geen toezegging kunnen doen over de inzet van extra middelen.

BIJLAGE: AFKORTINGENLIJST

- AMR Arbeidsmarktregio
- A&R team Advies en Relaties
- COA Centraal Orgaan opvang asielzoekers
- DUO Dienst Uitvoering Onderwijs
- IND Immigratie- en Naturalisatiedienst
- KNM kennis van de Nederlandse maatschappij
- MAP Module Arbeidsmarkt en Participatie
- M&G team Mens en Gezin
- OOV team Openbare Orde en Veiligheid
- PIP persoonlijk Plan Inburgering en Participatie
- PVT Participatieverklaringstraject
- ROC Regionaal Opleidingscentrum
- SPUK Specifieke uitkering
- TVS Taakstelling Volg Systeem
- WMO Wet Maatschappelijke Ondersteuning